

A MAGYAR DEMOKRÁCIA MŰKÖDÉSE

A JOGÁLLAM ÉS A PARLAMENTÁRIS RENDSZER

- Parlamentáris kormányzati rendszer
- 1989. Alkotmánymódosítás
- Közhivatalok betöltése: választás útján
- A törvényhozás tagjait választják – a többségi párt alakít kormányt
- A kormány a törvényhozásnak felelős
- Államfő: köztársasági elnök – reprezentációs és egyeztető szerepe van
- Egyéni szabadságjogok biztosítása

A VÁLASZTÁSI RENDSZER

- Parlamenti választások:
- Egyéni és listás választások ötvözete
- Külön szavazat: a pártokra és az egyéni jelöltekre
- Egyéni jelölt: akkor indulhat, ha legalább 750 kopogtatócédulát összegyűjt
- Parlamenti mandátumok: 176 egyéni, 210 listás
- Listás mandátum: a pártok a rájuk leadott szavazatok arányában töltik be a helyeket, de csak akkor, ha a szavazatoknak legalább 5%-át megszerezték („parlamenti küszöb”)
- Többségi párt vagy pártkoalíció alakít kormányt
- A mandátumok legalább 51%-át meg kell szerezni
- Önkormányzati választások: a tízezernél kevesebb lakosú településeken egyéni jelöltek indulhatnak
- A tízezernél nagyobb lakosú településeken egyéni és listás szavazás is van
- Budapest és a megyei közgyűlések képviselőinek megválasztása: egyénileg, de listáról
- Polgármester: közvetlen választás

AZ ÁLLAMSZERVEZET FELÉPÍTÉSE, MŰKÖDÉSE

- Országgyűlés feladatai:
- törvényeket hoz, ellenőrzi a kormány működését
- A költségvetés elfogadása
- Felépítése: egykamarás
- Működése: házszabály alapján
- Házelnök megválasztása: egyszerű többséggel
- Parlamenti munka: plenáris ülések, bizottságok, frakciók
- Köztársasági elnök: formális hatalom - a Parlament választja, öt évre
- Egyszer visszaküldheti a Parlamenti javaslatot újratárgyalásra – másodszor: alá kell írnia
- Kinevezi a miniszterelnököt
- Kiírja a választásokat - négyévenként
- Magyarországot képviseli
- Miniszterelnök: a választásokon győztes párt jelöltje
- A köztársasági elnök javasolja és a Parlament megválasztja
- Minisztériumok: feladatkörök szerint
- Alkotmánybíróság: 1990-től működik
- Tagjait az Országgyűlés választja, kétharmados többséggel, 9 évre
- Bíróságok: függetlenek – a bírókat a köztársasági elnök nevezi ki
- A Legfelsőbb Bíróság elnökét: a Parlament választja

AZ ÖNKORMÁNYZATI RENDSZER

- Helyi és területi önkormányzatok
- Képviselő-testület: közvetlenül választott – feladatai:
- Ellenőrzi a polgármesteri hivatal tevékenységét
- Helyi rendeleteket alkot
- Kinevezi az önkormányzati intézmények vezetőit
- Megszavazza az önkormányzat költségvetését
- Önkormányzati bizottságok működése: előkészítik a döntéseket a testület számára
- Polgármester: az önkormányzat megválasztott vezetője
- Jegyző: a polgármester munkáját segíti és a törvényességre felügyel
- A polgármesteri hivatal a polgárok ügyit intézi, regisztrálja adataikat

SZAKSZERVEZETEK, KAMARÁK ÉS CIVIL SZERVEZETEK

- Szakszervezetek: a munkavállalókat védik a munkaadókkal szemben
- Munkahelyeken szerveződnek
- Kamarák: érdekképviselői köztestületek – szakmák szerint elkülönülnek
- Bizonyos foglalkozások (orvos, ügyvéd) a kamarai tagság a munkavállalás előfeltétele
- Civil szervezetek: EBE, stb.